

Israelsk terroroffer på norges-besøk

På en Hjelp Jødene Hjem-tur i 2001 feiret vi sabbat på Ulpan Akiva, som også er en hebraisk skole HJH støtter økonomisk.

Der ble vi kjent med ekteparet Sara og Abraham Robinson. Hun er ansatt ved Ulpan Akiva, og han arbeider som lektor i den videregående skolen. Etter det besøket har vi hatt jevnlig kontakt og korrespondanse med dem. I juni 2002 ble Abrahams liv plutselig forandret. Han skulle til en skole i Tiberias for å være sensor .Det var tidlig morgen . Han gikk på bussen i Natanya. Bussen var til en overraskelse full av folk, og mange av dem var soldater.

Da bussen kom til Megiddo, smalt det og folk sto i full fyr. En 16 årig selvmordterrorist stod klar i vegkanten og kjørte inn i bussen i det den passerte med ca. 150 kg sprengstoff. Abraham ble sterkt skadet, bl.a. ved en 3 gratisforbrenning, og depresjon er blitt en daglig følgesvenn etter dette.

I 2002 reiste vi på ny med HJH, da møtte vi Sara og Abraham igjen. Vi så at Abraham var tydelig preget av terroren han ble utsatt for.

I juni dette året, skulle ca. 200 personer feire bryllup i Israel. Et EL AL-fly skulle frakte disse Sola/ Tel Aviv tur/retur, og ideen ble født om å ta med terrorofre opp til Norge.

Dessverre måtte dette skrinlegges av flere ulike årsaker.

"Aksjon Buss" hadde invitert blant annet israelske bussjåfører til Norge, og Sara og Abraham ble koplet sammen med disse.

De reiste med dem i en uke og deltok i ulike møter og arrangementer. Etter dette var de våre gjester i Vikeså i Rogaland en ukes tid.

Det var en fornøyelse å ha dem i huset. De nøt naturen, kuer og sauer som gresset i åssiden mens de spiste frokost. Begge frydet seg over norsk natur, og fikk se laks som hoppet i elven, og et innblikk i norsk oljehistorie med besøk på Oljemuseet i Stavanger. Men ikke minst var de begge fylt av glede over å ha møtt så mange gjestfrie og kjærlige nordmenn. "Tenk at vi har så mange venner i Norge", sa de ofte. En av dagene hadde vi et åpent møte i Bekkefarets Bydelshus, Stavanger, med fullt lokale, ca. 80 personer.

Abraham fortalte om sin opplevelse fra busseksplasjonen. Han fortalte også om de mange palestinere som besøkte ham på sykehuset. Det store flertallet av israelere og palestinere ønsker å leve i fred med hverandre, sa Abraham.

Både Sara og Abraham kunne ønsket seg en lengre tid i Norge. Det var tydelig å se at det gjorde dem godt å slappe av fra stresset som de lever med daglig i Israel.

Økonomien deres er også veldig presset, så Norgesturen ble kun mulig for dem ved at turen ble sponset. Flere personer har gitt penger og gjort dette mulig. Det var de svært rørt og takknemlig for.

Når er de vel hjemme i Israel, mailene kommer i rask rekkefølge med takk for alt de fikk oppleve. Sara, som underviser på Ulpan Akiva, er for tiden veldig glad. De har fått mange nye studenter, noe som betyr at da har hun arbeid. Hun nevner også at hun er svært takknemlig til HJH for støtten til skolen. Og, skriver hun, Abraham slutter ikke med å fortelle alle han møter om de fantastiske og varmhjertede menneskene han møtte i Norge.

Terroroffer samler krefter i Bjerkreim

Bussen han satt i, eksploderte. Likevel fortsetter han å kjempe for dialog mellom jøder og palestinere.

Arnt Olav Klippenberg tekst og foto

BJERKREIM: Harald og Ida Husveg kaller seg israelf venner. Abraham og Sara Robinson er israelere. De to parene har utviklet et nært vennskap. Harald innrømmer at de nok ikke er enige i synet på konflikten mellom jøder og palestinere og at det er Abraham som er liberaleren. Årsaken ligger trolig i bakgrunnen. Abraham er spesialist i Koranen og arabiske språk og har dermed en rekke arabiske venner - ja, langt oppe i den palestinske administrasjonen kjenner han folk.

Terror

For to år og fem dager siden satt han i en overfylt buss på vei til jobb. Han skulle være sensor i arabisk muntlig. I veska lå en praktutgave av Koranen. Samtidig satt en 16 år gammel palestiner i en bil i vei kanten nær Armageddon og ventet. Idet bussen passerte, utløste han sprengstoffet. Abraham Robinson havnet i et inferno av lyd og ild.

— Jeg forsto umiddelbart hva som skjedde. Folk brant som fakler. Det var nesten som om kroppene deres danset i flammene rundt meg.

Han fikk dratt med seg jenta i nabosetet ut av det knuste bussvinduet. De to var blant de første som ankom sykehuset. Hendelsen har preget Robinson for livet.

- Nå bruker vi alt vi har av krefter for å skape dialog mellom jøder og palestinere. Mine meninger er ikke et supermarked. Jeg er imot dreping uansett. Derfor skiftet jeg ikke syn etter terrorhandlingen. 60 av dem som besøkte meg på sykehuset, var arabere. De kom for å si unnskyld og var leie seg for at jeg - en venn av araberne, ble utsatt for dette.

Ida Husveg lytter interessert. Hun kommenterer på norsk mens vennen snakker på engelsk.

-Det er godt å se Abraham nå. Etter eksplosjonen kjente vi ham ikke igjen. Han var stille, humoren var borte. Nå er han den gode, gamle igjen, sier hun og skjenker kaffe.

—Det gjør godt å samle krefter i Bjerkreim. I Israel er stressnivået høyt for tiden, sier Sara Robinson.

Minefelt

Hun kommenterer handleturen tidligere på dagen. De var innom "forbrugen" på Vikeså.

— Det var rart å handle uten at noen sjekket vesken før vi gikk inn.

Vi snakker om Israel som okkupant og palestinerne som de okkuperte, og vi snakker om hvem som har makt og hvem som er de maktesløse. Abraham Robinson ser problemstillingen, men han mener Israel må handle som de gjort for å sikre egne innbyggere. Det er intifadaen og de palestinske ledernes manglende kontroll som har skylden.

— Ekstremisme og fundamentalisme kommer av fattigdom og manglende verdighet. Alle i Israel er for en palestinsk stat, men det kan ikke være en terrorstat, sier han.

Vi lar det politiske minefeltet ligge. Konflikten er for kompleks, for dyp og for langt unna solveggen i Bjerkreim.

— Vi var i Stortinget. Det er veldig imponerende at Israellobbyen teller så mange som 40 personer, sier Sara.

arnt.olavklippenberg@aftenbladet.no

BILDE:

VENNER: Sara og Abraham Robinson, til venstre, har stort sett bare møtt venner av Israel i Norge, blant dem Harald og Ida Husveg.

Israelske terrorofre besøker Rogaland

Siden midten av august har 15 terrorofre fra den israelske byen Netanya hentet nye krefter i Rogaland.

– Oppholdet er godt for nedbrutte kropp og sjel. Terrorangrep har vært med på å kutte livet vårt på midten, og endre synet på livet, forteller en av de femten terrorofrene som siden 17. august har vært på et ti dagers sommeropphold i Stavanger.

Det er første gang en så stor gruppe av terrorofre besøker Stavanger. Oppholdet har kommet i stand i regi av Netanya-foreningen. Stavanger har ti vennskapsbyer rundt om i verden, og de har valgt å la private vennskapsbyforeninger ha ansvaret for at arbeidet og kontakten blir opprettholdt. Netanya-foreningen er katalysator for utveksling av kultur og næringsliv, og har også et par ganger tidligere hatt besøk av terrorofre fra Netanya.

Balsam

Arne Karlsen i foreningen sier at terrorofrene opplever det som balsam for sjel og sinn å få dette oppholdet i Norge. Vi møter terrorofrene hjemme i stua hans på Tjensvoll i Stavanger. De forteller om hvor de var da bombene smalt, viser oss kuler som enda befinner seg i kroppen, viser arr og brannsårr. Leder for gruppa, Hana Hakak, sier at det fram til nå har vært 15 terrorangrep i byen der 67 personer er blitt drept og mer enn 800 personer skadet. I tillegg er flere blitt skadet og drept i terrorangrep andre steder.

– Innbyggerne i byen lever hele tiden under et sterkt press. Det skjer stadig noe. Selv lytter jeg på radio hver halvtime. Jeg sover til og med med radioen på, sier Hana.

Hun er tidligere sjef for parkeringsetaten i Netanya. En dag kom ordføreren, Miriam Fierberg, til henne og sa at hun hadde en ny stilling til henne. Dermed fikk Hana ansvaret for oppfølgingen av de terrorrammede i byen og oppfølgingen av de kommuneansatte som blir langtidssyke eller trenger spesiell støtte.

Sterke historier

Den eldste i gruppa er 79 år. Han forteller at han mistet kona da en bombe gikk av i bussen som kjørte foran dem. En forteller at han mistet dattera da en bombe eksploderte i buss nr 19. Noen forteller om at begge foreldrene er døde. Andre igjen har mistet ektefelle, er selv sterkt skadet og aleneforsørger for små barn. Skjebnene er mange og historiene sterke. Alle har fått livet endret på grunn av terror, og opplevelsene, lydene og luktene vil følge dem livet ut. Men det gjør godt å komme til venner i Norge.

– Det går ikke an å glemme det vi har opplevd. Men det å få komme til et sted hvor det er vakker natur og ro og hvor vi blir møtt med slik en fantastisk hjertevarme betyr svært mye, sier Hana. Hun kan ikke få fullrost Arne Karlsen og Netanya-foreningen nok for den gode mottakelsen de har fått og for hvordan de blir dullet og stelt med rundt om hos vertsfamiliene.

Under oppholdet har de også opplevd turistmål som Lysefjorden, Preikestolen og Oljemuseet. De har besøkt ordføreren og vært til stede på et eget arrangement i regi av Netanya-foreningen. Takken sitter løst hos dem alle og de framhever at de er lykkelig for den kontakten Netanya har med Stavanger.

– På tross av det vi har opplevd forsøker vi å leve et så normalt liv som mulig. Vi kan ikke gi opp, understreker de.

TERROROFFER: 15 av de mer enn 800 terrorofrene fra Netanya har siden midten av august besøkt vennskapsbyen Stavanger. Arne Karlsen (fremst i midten) i Netanya-foreningen heiser både det norske og israelske flagget til ære for sine gjester.

Foto: LIV HUSE OLSEN

To ukers ferie fra frykten

TERROROFRE. Mannen til Victoria Vezelman overlevde først et terrorangrep. Så ett til. Men uken etter gikk han for å handle frukt.

Victoria Vezelman er bare en av 15 israelere på besøk i Sta-vanger, som må leve med minnene av istykkerrevne kropper i ruiner etter bombeangrep. De har fått to uker fri fra frykten, fordi Gerd og Arne Karlsen mener de fortjener det.

Karlsen oppfordret ordføreren i Stavanger, Leif Johan Sevland, til å invitere en gruppe terrorofse fra vennskapsbyen Natanya til avslapping i Norge. Og nå er de her.

Operert fem ganger

Karlsen har innlosjert fire av de besøkende i to uker, for at de kan slappe av fra frykten og nyte noe med god samvittighet. De fire kvinnene har et felles knutepunkt.

Påskan 2002 ble 25 mennesker drept og over 100 skadet da en palestinsk selvmordsbomber sprengte seg selv i luften på Park Hotel i Netanya. Karina Gupalov hadde tenkt å ta et par ekstravakter som servitør i ferien, for å spe på inntekten som matematikklærer. Kollegaen Galina Mikhaltsevitch jobbet sin siste vakt, før hun skulle gå ut i omskolering. Det ble aldri noe av.

— Jeg var heldig som overlevde. Jeg så ut som en svidd kake. Over hele kroppen hadde jeg brukket ben.

Bomben var utstyrt med tusenvis av nagler for å gjøre maksimal skade. Derfor har jeg hatt 15 nagler i kroppen inntil nå, sier Galina.

Den forbrente huden ble skiftet ut med ny. Etter ni operasjoner og tre og en halv måned på sykehus, var hun på bedringens vei.

Karina har fortsatt to nagler innenfor huden. En av dem gjør at hun ikke kan bøye armen skikkelig. Hun strekker frem den magre armen sin.

— Grunnen til at jeg er så tynn, er ikke at jeg lever på diett. Jeg var så ødelagt av bomben at de har måttet fjerne store deler av tarmen min. Nå må jeg spise små måltider minst hver andre time, forklarer hun.

Helgehandel

Victoria Vezelmans mann var også på jobb denne dagen. Han var kokk på Park Hotell og befant seg på kjøkkenet da bomben eksploderte i restauranten. Han var med og berget liv, blant annet livet til Karina.

— Dette var det andre terrorangrepet han hadde overlevd. Jeg trodde han for alltid ville være spart fra å dø på en så grusom måte. En uke senere gikk han på markedet for å handle grønnsaker. En bombe gikk av. Han døde, sier Victoria.

Hun blir blank i øynene. Hun er alene om å oppdra sine to døtrene.

Aldri forberedt

Da bomben gikk av på Park Hotell, trodde Galina at himmelen falt ned, før hun mistet bevisstheten. Karina forstod med en gang hva som skjedde.

— Siden jeg flyttet til Israel fra Ukraina i 2002 hadde jeg gått med en følelse av at noe fryktelig kom til å skje meg. Bare halvannet år etter skjedde det. Man kan likevel ikke gardere seg. Jeg pleide aldri å ta bussen eller dra på kjøpesenter. Hvordan kan du beskytte deg? Du kan ikke det. Jeg var på jobb. Jeg var ikke engang i sentrum, forklarer Karina.

— Jeg er alltid redd for at noe skal skje. Jeg er mistenksom og ser meg alltid rundt. Israelske mødres beskyttelse overfor barna grenser til galskap. Hvert eneste lite barn har egen telefon, og vi ringer. Hvor er du? Når kommer du hjem? Har du noen ganger spurt deg selv hvorfor israelere bruker så mye penger på barnas bar mitswa (jødisk konfirmasjonshandling, red.anm.)? Fordi de ikke vet om de kommer til å være der når de gifter seg, forklarer Victoria.

— Før jeg kom til Israel kunne jeg aldri ha forestilt meg hvordan det ville bli å leve så nært innpå terroren. Men når jeg er på innsiden, prøver jeg å leve så normalt som mulig, sier Karina.

Selv om de har kommet seg fysisk, er det et langt stykke igjen før de er psykisk friske.

Hver gang en ny ulykke skjer, kommer bildene tilbake.

Stiller opp

Hannah Hakak kom til Israel fra Bagdad i 1951. Hun er leder for gruppen som besøker Norge, og har ansvar for å følge opp terrorofre i hjembyen Natanya. Slik ble hun kjent med de andre kvinnene. Hun forteller at mange terrorofre føler skyldfølelse.

— Hvordan kan de gjøre noe hyggelig for seg selv, når andre har mistet livet? Fordi vi inviterte dem, var det lettere å si ja. Billettene har de betalt selv, men ellers har flere sponsorer fra Rogaland stilt opp med hushold, mat og opplevelser, sier hun.

For Victoria, Galina og Karina har støtten fra Hannah vært uvurderlig.

— Hun har stor familie selv, men har likevel styrke til å få oss til å føle oss som familie. Vi vet at vi kan ringe Hannah når som helst, dag eller natt. For de frivillige er det ikke en plikt, men en hjertesak.

Senker skuldrene

Jentene merker også hjertelaget blant nordmennene de har møtt.

— Det er en fantastisk følelse at noen ønsker å hjelpe oss. Å være her vil gi oss styrke til å fortsette livene våre. Vi vet at et sted i verden finnes mennesker som elsker oss og som lar oss slappe av, sier Karina.

De kan ikke huske når de sist slappet av på denne måten.

— Vi føler oss helt trygge. Det er ingen som sjekker bagene våre eller scanner oss. Vi kan koble ut, sier Victoria. Det er Natanyaforeningen i Stavanger som arrangerer turen og oppholdet. Initiativtakeren er Shulamith Katsenelson, som har vært nominert til Nobels fredspris to ganger. Foreningen ble etablert i 1996, og har i flere år hatt lignende prosjekter.

Magazinet 23.08.2005. Rakel E. Berntzen rakel@magazinet.no

PS. Bilde og tekst fylte nesten hele forsiden. Side 4 og 5 var fullsider og flere store bilder.

BESØK I SANDNES: Mordechai Lhameis og Moshe Saada fra Israel har bodd sammen med familien Reime for å få et avbrytning fra terrorminnene i hjemlandet. Her har de ladet batteriene sammen med Tove Oddny, Oda Nathalie, Peder Nicolai og Geir Olav. (Foto: Øyvind Berekvam)

BESØK I SANDNES: Mordechai Lhameis og Moshe Saada fra Israel har bodd sammen med familien Reime for å få et avbrytning fra terrorminnene i hjemlandet. Her har de ladet batteriene sammen med Tove Oddny, Oda Nathalie, Peder Nicolai og Geir Olav. (Foto: Øyvind Berekvam)

En pause fra terroren

Flere familier i Sandnes har invitert terrorofre fra Natanya i Israel til Norge for å gi dem en pause fra terrorfrykten og alle de grufulle minnene.

Flere ganger tidligere har folk som har blitt rammet av terror i Israel blitt invitert hit til distriktet på sommeropphold.

Bakgrunnen er at Natanva er vennskapsby med Stavanger, og det er Netanyaforeningen som står bak prosjektet. Tove Oddny Lea Reime er en av de som har invitert mennesker med vonde minner hjem til seg.

-- Dette er mennesker som har opplevd terror på nært hold. og som kommer hit for å få en pause, sier Lea.

Pause

Hjemme hos familien Reime i Postveien har Mordechai Lhameis og Moshe Saada bodd i over en uke. Begge jobber som frivillige ordensvakter i Israel, og har havnet midt oppe i flere bombeangrep.

- Et minne blir alltid værende. Jeg har opplevd flere bombeangrep og sett mange mennesker bli kvestet og drept, sier Mordechai.

Han beskriver grufulle detaljer om synet av mennesker som er rammet av bomber.

- Jeg kjenner fremdeles den forferdelige lukten av mennesker som er brent i disse angrepene, sukker han.

Ferie

Opplegget i regi av Netanyaforeningen har pågått i ni år, og ser ikke ut til å stoppe med det første. I år er 15 personer på besøk i Norge.

- Det er en drøm å få komme hit til Norge. Vi blir mott med vennlighet fra alle kanter, og det er også veldig vakkert her, sier Mordechai.

Han er opptatt av å understreke at han ikke føler noen konflikt med palestinerne.

- Jeg spiller fotball med palestinere hjemme, og de er gode naboer. Det er galningene som sprenger bomber som er det verste. Det er ikke menneskelig å sprengre seg selv i lufta. Galskapen må stoppe, sier Mordechai.

Guidet tur

Gjestene fra Israel har fått møte toppolitikere i Stavanger, gått til Prekestolen og besøkt Sola-stranden.

- Vi har vært mange steder i distriktet, og det er virkelig vakkert og grønt her. Jeg kan virkelig slå fast at vi har fått ladet batteriene våre 100 prosent, smiler han.

- Hvem skal vi hate? Alle arabere ?

-Tv viste bilder fra selvmordsangrepet i bussen i Jerusalem, men jeg ble ikke så bekymret. Jeg visste at datteren min ikke sto så tidlig opp om morgenen, sier Efraim Darom.

DREPT: Men han tok feil. Akkurat denne morgenen, den 29. januar 2004, hadde den 23 år gamle datteren Anat stått tidlig opp fordi hun skulle på et jobbintervju.

Hun gikk om bord i buss nr. 19, og det gjorde den 24 år gamle palestinske politimannen Ali Jaara også. På hjørnet av Gaza-gaten og Arlozorovgaten utløste han sprengladningen og tok med seg 10 mennesker i døden. 50 ble skadet, mange alvorlig.

Var i USA

- Jeg var i Atlanta, Georgia på denne tiden, som gjesteforeleser ved universitetet, sier Efraim Darom (59). Kona mi hadde akkurat kommet over fra Israel, og vi så på CNN hva som hadde skjedd.

- Seinere på dagen ringte en armen av våre tre døtre og var bekymret for Anat. Mens vi snakket med henne i telefonen, ringte de fra likhuset og bad henne komme og identifisere søsteren sin. Det ble en forferdelig reise.

Buss nr. 19 er siden blitt et symbol for israelske ofre for palestinsk terror. Det utbombede vraket er fraktet verden rundt.

- Jeg vet at de setter opp bilder av ofrene, sier Darom. Men for meg er bussen bare et stykke metall.

- Hvem skal jeg hate?

Hvordan har du reagert på at du mistet datteren din på denne måten?

-Med bunnløs sorg, selvsagt. Men jeg er ikke blitt hatefull. Hvem skal jeg hate? Alle arabere? Hjemme er kona og jeg med i en gruppe med mennesker som har mistet sine nære i terrorangrep. Fire av dem er arabere. Vi er alle ofre. Terroren rammer blindt.

Og gjerningsmannen, Ali Jaara, er selv død.

- Men oppdragsgiverne til selvmordsbomberne bør straffes, sier Darom.

Han vil ikke si noe særlig om det som skjer i Israel og i Gaza i disse dager.

-Hva jeg mener er ikke så viktig, det er utrolig mange ulike meninger blant oss jøder.

- Men hva mener du om evakueringen av Gaza? Var det en riktig avgjørelse?

-Det er som når du går på markedet; prisen er helt avgjørende. Dersom vi får fred som følge av dette, er det verdt det, sier Darom.

Han er i Stavanger på et 14 dagers besøk arrangert av Netanyaforeningen i byen. Gruppen består av 15 personer, og alle er pårørende etter terrorofre, eller ofre selv.

Reddet av telefon

Karina Gupalov (39) er selv offer.

-Jeg gikk nesten ikke ut av hjemmet mitt på to år.

- Jeg sto i resepsjonen i Park Hotel i Netanya. Det var 29. mars 2002, midt i feiringen av den jødiske påsken. Jeg fikk en telefon og var kanskje fem skritt borte fra disken da det smalt, forteller Gupalov.

Den enorme eksplosjonen drepte 30 personer og hele 140 ble skadet.

ERROROFRE: - Livet må gå videre. Vi må synge og leve og le også etter tragedien, sier Efraim Darom og Karina Gupalov.

-Da jeg våknet satt jeg på gulvet. Jeg trodde alt var ok og lette etter en telefon for å ringe hjem og fortelle det. Jeg fant ikke noen telefon og derfor gikk jeg ut av hotellet for å lete etter drosje hjem. Men jeg var i sjokk. Jeg hadde blod over alt. Noen sa til meg at jeg måtte til sykehuset, og der lå jeg på operasjonsbordet i fem timer med alvorlige indre blødninger. Fortsatt har jeg fem metallsplinter rundt omkring i kroppen.

To år hjemme

Etterpå var hun psykisk sterkt nedbrutt, og hadde angst.

- Jeg gikk nesten ikke ut av hjemmet mitt på to år. Men mine to sønner fikk meg til å forstå at jeg måtte leve videre.

Karina Gupalov er en av ca. en million russiske jøder som nå bor i Israel.

-Vi flyttet til Netanya for fem år siden. Etter angrepet tenkte jeg på om vi skulle flytte tilbake til Ukraina, men jeg kjenner i hjertet at Israel er hjemmet mitt nå.

Vennskapsby

De siste dagene har de to fått opplevd det aller beste fra Rogaland. Lakseløtten i Suldal er besøkt, og Prekestolen.

- Det ble en dramatisk tur, forteller Darom. En 79 år gammel mann i følget vårt klarte å komme seg opp, men så låste knærne seg helt. Han måtte fraktes ned i helikopter!

Netanya er vennskapsby med Stavanger, og har omtrent like mange innbyggere.

Men Netanya er et svært populært terrormål. Det siste skjedde 12. juli, og fem mennesker ble drept. I går morges drepte israelske soldater fem palestinere i flyktningeleiren Tulkarem på Vestbredden. En av dem var mistenkt for å ha planlagt selvmordangrepet i Netanya, som bare ligger 10 kilometer borte.

Det er Netanayaforeningen i Stavanger som har invitert de 15 gjestene. Gjestene betaler turen selv men bor privat i Stavanger.

-Vi er dypt rørt og takknemlige for den enorme gjestfriheten, sier Efraim Darom.

td.dommersnes@aftenbladet.no SA 26.08.2005

Terroroffer arbeider for fred

Israeleren Abraham Robinson har ikke mistet troen på at det kan bli fred mellom arabere og kristne, selv etter å ha opplevd et terrorangrep på bussen han satt i.

Av [Liv Huse Olsen](#) Publisert 14.06.2004 http://www.dagen.no/show_art.cgi?art=5965

5. juni 2002 er en dato Abraham Robinson aldri kommer til å glemme. Da ble bussen han var passasjer i utsatt for et terrorangrep. 17 mennesker ble drept og 44 skadet. Som ved et mirakel overlevde Abraham, men livet kan aldri mer bli det samme som før.

– Det som skjedde endrer heller ikke mitt håp om fred, sier han.

Til Stortinget

De siste ukene har han og hans kone Sara vært i Norge på besøk i forbindelse med Aksjon Buss på Hamar. De er i landet sammen med en gruppe med israelske terrorofre, bussjåfører og medlemmer av den humanitære organisasjonen Zaka.

2. juni besøkte de Stortinget for å fortelle om ulike sider ved terrortrussel og terroraksjoner. Fredag kveld var Sara og Abraham tilstede på et møte i Bekkefarets bydelshus i Stavanger for å fortelle sin historie.

– Gjennom vårt arbeid har vi begge hele livet arbeidet for fred mellom arabere og jøder, forteller ekteparet.

Abraham er spesialist i arabisk, og har i mange år arbeidet som lærer ved universitet og høyskoler. De siste årene har han arbeidet på et oversettelseskontor. Sara er utdannet allmennlærer, men har i flere år arbeidet med voksenopplæring og undervist i hebraisk. De er bosatt i byen Netanya.

– Vi har i alle år hatt god kontakt med palestinere, og vi har invitert dem hjem til oss. Da jeg havnet på sykehuset etter terrorangrepet besøkte mange av våre palestinske venner meg, forteller Abraham.

Voldsom eksplosjon

5. juni 2002 skulle han ta bussen til en høgskole ved Tiberiassjøen for å avholde en eksamen.

– For å rekke fram i tide måtte jeg ta første buss om morgenen. Vanligvis er det ikke mange mennesker som tar buss på denne tiden av døgnet, men denne morgenen var det ikke slik. Bussen var full av mennesker. De fleste av dem var soldater på vei tilbake på arbeid etter å ha hatt ferie. Nær Megioddo, ved Harmageddonkrysset, hørte jeg en voldsom eksplosjon. Jeg skjønnte med en gang hva som hadde skjedd, men forsto ikke hvor eksplosjonen var. Da jeg snudde meg så jeg flammene, forteller Abraham.

Han forsto at han måtte komme seg unna og tenkte på å knuse bussvinduet med beina for så å hoppe ut. Eksplosjonen hadde imidlertid blåst vinduet ut. Idet Abraham hoppet, dro han også med seg en ung kvinnelig soldat som satt ved siden av ham. Det reddet livet hennes. Hun kom fysisk uskadd fra ulykken. Abraham fikk andre- og tredjegradsforbrenninger og sliter enda psykisk etter opplevelsene.

– Jeg var en av de første som ble fraktet fra ulykkesstedet til sykehuset. Der måtte vi faktisk gjennom en sikkerhetssjekk før vi fikk komme inn til behandling, sier Abraham.

Han kom tidlig i kontakt med kona for å fortelle henne at han hadde overlevd terrorangrepet. Slik trengte ikke hun å bekymre seg over om han levde eller ikke, da nyhetene kom på fjernsynet. Etter hvert fikk de vite at to terrorister hadde kjørt en bil med 150 kilo sprengstoff inn i bussen bakfra. I 19 dager ble Abraham liggende på sykehus etter terrorangrepet. I løpet av disse dagene hadde han besøk av rundt 60 palestinere.

Vil leve i fred

– En av dem var en tidligere student jeg hadde hatt, som nå arbeidet som oversetter. Han hvisket til meg at han hadde vært ti år i fengsel for å ha vært med på intifadaen og for å ha vært med å planlegge terrorhandlinger mot israelere.

– Jeg lurte på hvorfor han fortalte meg dette nå. Han sa da at han nå var voksen og hadde familie og barn og så alt fra en helt annen synsvinkel enn da han var ung. Han fortalte at han var veldig lei for det som hadde hendt med meg, sier Abraham.

Flere av palestinerne som besøkte ham, ga uttrykk for akkurat det samme. De ba om unnskyldning for det et par av deres landsmenn hadde gjort.

– De store flertallet av både palestinere og israelere ønsker å leve i fred. Det som skjedde endrer heller ikke mitt håp om å lykkes med å få dette til. Dersom ikke min generasjon lykkes, håper jeg mine barns generasjon vil lykkes med det, framhever Abraham.

Han er fremdeles under behandling etter terrorangrepet. Han sliter med de psykiske ettervirkningene. Han kjører ikke med buss lenger, blir fort trett og har vanskelig for å gå. Det er dager han sitter taus i en stol og bare ser framfor seg. Likevel framhever han at han er heldig og relativt godt fungerende.

– Det er mange som er blitt mye verre skadet enn meg. Jeg prøver å være til hjelp for andre terroroffer gjennom blant annet å delta i en støttegruppe en gang i uka. Jeg føler at jeg trenger det for min egen del, selv om jeg får høre grusomme historier, avslutter Abraham.

Overlevde terrorangrep

Stortingsrepresentant Morten Høglund (FrP) hadde denne uken omvisning på Stortinget for israelske terrorofre. Et av dem var Abraham Robinson.

TORE LARSEN 2313 54 55 • tore.larsen@frp.no Fremskritt 02.09.2006

Robinson og gruppen tilhører vennskapsforeningen Stavanger-Netanya-foreningen som i løpet av de siste årene flere ganger har vært på besøk til Norge.

Etter omvisningen fikk Fremskritt en prat med en av terrorens ofre, Abraham Robinson, som for noen år siden fikk se terrorismen i hvitøyet.

5 juni 2002 satt Robinson på en buss i ett veikryss ved byen Megiddo, da en selvmordsbomber kjørte inn i siden på bussen. 17 av passasjerene ble drept og et femti-tall, deriblant Robinson, ble ska-det i hendelsen.

- Vi fikk etterpå vite at det var en 16 år gammel arabisk gutt som dagen før hadde blitt instruert til å gjennomføre angrepet på minnedagen for starten på seksdagers-krigen i 1967, forteller Robinson, som reddet livet gjennom å hoppe ut av vinduet på bussen. Han fikk alvorlige brannskader og tilbrakte nesten tre uker på sykehus og gjennomgikk to operasjoner.

Traumer

Robinson, som foreleser i orientalske studier og er oversetter i arabisk ved Bar Ilan-universitetet i Ramat Gan, er fortsatt merket av skadene. Han sliter med post-traumatisk stressyndrom og reiser ikke lenger med buss etter terrorangrepet. Han skyr offentlige steder etter det som har skjedd.

- Nå bruker jeg mye tid på å hjelpe andre ofre for terrorhandlinger. Til tross for det som har skjedd føler jeg ikke hat til arabere. Ikke i det hele tatt. De er også i en forferdelig situasjon på grunn av alt som har skjedd, sier Robinson bedrøvet.

Omsorg

Israelerne har fått oppleve Norge, norsk natur og omsorg fra norske Israelvenner, forteller en av de norske initiativtakerne, Arne Karlsen.

- Besøkene har gjort dem godt. De har fått se mye av Norge og fått et innblikk hvordan livet er her. Det har blitt skrevet mye negativt om Norge i israelsk presse i det siste, men jeg tror de som er med i denne gruppen har opplevd et annerledes Norge, sier Karlsen.

Robinson er på sitt andre besøk til Norge holder med. Han vil fortsette med sitt arbeide med terrorofre og å fortsette kampen for fred i Midt-Østen.

- Det er viktig å fortsette tross motgangen. Jeg vil ikke miste håpet, sier Robinson.

En flott kveld

Jeg vil skrive noen ord om en flott festkveld som Netanjaforeningen hadde i Madla bydelshus den 25. august. Stavanger er som kjent vennskapsby med byen Netanja i Israel. Stavanger kommune i samarbeid med Netanjaforeningen hadde invitert femten terrorskadde jøder fra Netanja til et opphold i et fredelig land som Norge. Festen var spesielt for jødene, men salen var også full av israelsvennlige nordmenn. Programmet var fullpakket. Israelerne fortalte om de grusomme opplevelsene de hadde hatt, Men de hadde også håp for framtiden. For eksempel ei mor med to barn som hadde mistet sin mann gjennom terror - hun hadde nå funnet seg en venn og skulle snart gifte seg. Israelerne spilte, sang og danset. Det var godt å se at de kunne glede seg tross sorg og lidelser Israelerne ga uttrykk for at de var takknemlige for hva Netanjaforeningen og Stavanger kommune hadde gjort for dem. Jeg vil takke Netanjaforeningen for at jeg fikk være med på denne festen. Jeg vil også takke Stavanger kommune for hva de bidro med for israelerne. De som hjelper og velsigner jødene, har et spesielt løfte i Bibelen om selv å bli velsignet. Så det som her ble gjort, går ikke upåaktet hen.

Liv Kristine Bosberg, Hundvåg
Leserinnelegg i Stavanger Aftenblad 08.09.2006

Aviser Terrorofre 2007
SA 01.09.2007

LAGBILDE

FRA NETANYA: 14 israelere var nylig på besøk hos norske vertsfamilier i Stavanger, Sandnes og Randaberg. De fleste har mistet noen av sine nærmeste familiemedlemmer, eller er selv blitt sterkt skadet i den dramatiske konflikten i Midtøsten. Både gjester og vertskap opplevde besøkte som svært vellykket og positivt, fylt av berikende opplevelser. På et rikholdig program sto blant annet møte med varaordfører Bjørg Tysdal Moe. Første rekke fra venstre: Alexander Woloshin, Tzvi Tzomani, Shmuel Tzomani og Todi Roditi. Midterste rekke: Rail Uzan, Mazal Tzomani, Sara Zondreis, Annette Yishai, varaordfører Bjørg Tysdal Moe, Dina Chalfon, vertinne Eldbjørg Larsen, Hana Hakak, leder av gruppen og arbeider daglig blant voldsofre i Netanya kommune. Bakerste rekke: Yaron Horowitz Tatiana Korliov, vertinne Laila Anestad Sandnes, Vladimir Vishbein, Polonski Achikam og vertinne Tove Oddny Lea Reime. I år er det tredje gang slike besøk arrangeres mellom vennskapsbyer.

Konkret støtte

– Hvordan kan vi konkret støtte Israel i vår tid?

– La oss tale vennlig om Israel, og vise kjærlighet overfor jødene. Når hjertet blir tent for jødene og Israel, kan vi finne mange måter å støtte dem på. Vi kan for eksempel invitere jøder på besøk til Norge. Mange terrorofre har godt av å komme hit og slappe av fra det trykket som de opplever i hverdagen, svarer Skåland. Årets stevne fikk besøk av noen terrorofre fra Netanya på besøk hos nordmenn, og de fortalte gripende om hvordan de hadde mistet sine kjære under grufulle selvmordsaksjoner.

Utskrift i Dagen 20.08.2007 under Karmelstevnet

Besøk av terrorofre

Det har vært en stor glede å få være vertskap for en gruppe jødiske venner fra Netanya og omegn.

Tove Oddny Lea Reime, Sandnes

En gruppe på 14 med deres leder Hana Hakak ble invitert hit i regi av Stavanger kommune og Netanyaforeningen ved leder Arne Karlsen, og de besøkte Stavanger, Sandnes, Randaberg, Sola og Haugesund 11 dager i august, og herfra dro de videre til Oslo.

MÅLET var å skape vennskapsbånd mellom nordmenn og jøder og få et positivt opphold der de kunne samle krefter. Flere hadde mistet sine kjære på en vond og traumatisk måte.

Programmet var allsidig: Blant annet deltagelse på Karmeltevnet på Solborg folkehøyskole med mange israelsvenner til stede, turer til Preikestolen og Hydra med fiskemuligheter, hyttetur, kanopadling, tur med lysefjordferjen og besøk i Gamle Stavanger med guiding på hermetikkmuseet. Gruppen besøkte også varaordfører Bjørg Tysdal Moe, og fredag 24. ble det arrangert sabbatskveld i Madla bydelshus med cirka 140 norske og israelere samlet.

DET VAR ET STERKT MØTE, hvor vi fikk høre historiene til forskjellige som mistet sin sønn, datter, ektefelle, og noen ble selv såret i selvmordsbombe-angrep ved Grand Canyon kjøpesenter i Netanya. Det har vært fem slike angrep i byen, og det gjør uutslettelig inntrykk å få del i deres smerter, og hvordan de kjemper tappert for å komme tilbake til normalt liv igjen. Det var ikke mange tørre øyne mens gjestene fortalte sine historier. De ga også uttrykk for at det gjorde veldig godt å bli møtt av kjærighet, varme og medmenneskelighet, og de reiser hjem med nytt mot og vissheten om å ha mange venner i Norge.

TAKK til varaordfører Tysdal Moe for fin mottakelse. Den varme og positive måten hun tok imot gruppen gjorde dypt inntrykk. Netanya er for øvrig vennskapsby til Stavanger.

Takk også til alle som var vertskap for gruppen. De ble plassert to og to i forskjellige hjem i besøkskommunene. Spesielt takk til Arne Karlsen, alle i Netanyaforeningen og alle de andre i MIFF som var med i praktisk planlegging og gjennomføring.

Det er så positivt med nye vennskapsbånd. Når alt kommer til alt, så er kontakt, vennskapsbånd og kjærighet det sentrale i livet. Dette var tredje gang vi var vertskap for jødiske terrorofre. Det har vært en stor glede, og jeg er blitt så glad i Israel og det jødiske folk. I sommer var vi i Israel på ferie og ble møtt av hjerter varme og gjestfrihet fra tidligere gjester fra Netanya. Jeg vil oppmuntre alle til å velsigne Israel, be for Israel og støtte dem i en vanskelig tid.

SA 03.09.2007

Bilde mangler

Terrorofre på besøk hos Israels ambassadør Miryam Shomrat i Oslo.

Israelere på besøk i Norge fortalte om terror

-Myrdet fordi de var jøder

15 israelske terrorofre besøkte Norge i august. Blant dem var mennesker som hadde kjent terror på kroppen og foreldre som hadde mistet sine kjære.

–De ble myrdet fordi de var israelere og jøder, sa Yaron Horowitz som mistet sin 16 år gamle datter Nofar i et terrorangrep mot det store kjøpesenteret i Netanya sommeren 2005.

Den gang var det en 17 år gammel arabisk terrorist som sprengte seg i luften. Fem mennesker ble drept og 25 skadet.

–Det er mange mennesker i Israel som har mistet sønner og døtre. For meg og min familie er dette et stort problem.

–Det er terror i Israel, London, Spania. Det er et felles problem for verden. Dersom alle kjemper mot terroren kan vi kanskje gjøre verden bedre slik at ikke andre får slike problemer som vi, sa Yaron Horowitz på Karmel-Instituttets årsmøte i Stavanger.

Shmuel og Mazal Tzomai sto frem og fortalte om sine opplevelser med terror. Deres yngste sønn Kenan ble drept 20 år gammel. Han var med en venn til kjøpesenteret i Netanya for å handle da en bombe ble sprengt i luften og drepte fem mennesker.

–Denne tragiske hendelsen har gitt oss stor smerte. Kenan var en underfull gutt. Han var alltid glad, elsket alle og var elsket av alle. Tapet er så stort at vi kan ikke trøstes. Vi nekter å tro på dette, sa Mazal.

På t-skjorten har de et bilde av sønnen.

–Han er ung for alltid, sa en beveget mor da hun fortalte sin historie på Karmel-Instituttets årsmøte i Stavanger. Terrorofrene var glade for å bli invitert til Norge. De oppfordret også til bønn om fred.

Det var Netanyaforeningen i samarbeid med Stavanger kommune som hadde invitert terrorofrene til Norge.

Oppfordringen kom fra ordfører Miriam Freiberg i Netanya etter flere slike besøk.

Arne Karlsen som var ansvarlig for opplegget forteller at de har vært innkvartert i private hjem, vært på hytteturer, fisketurer og sett severdigheter som Prekestolen, Hydra og Lysebotn.

Senter mot Antisemittisme var vertskap i Oslo. På programmet sto tur til Stortinget, synagogen og Israels ambassade.

–Turen var en meget stor suksess og alle var veldig overrasket over de gjestfrie vertene og varmen fra israelfennene. De var også overveldet over naturen i Norge, sa Arne Karlsen.

Bilde mgl.

Mazal og Shmnei Tzomai mistet sin

20 år gamle sønn Kenan i et

terrorangrep i Netanya.

Israelnytt / Karmel nr. 17-2007

Fra terror-helvete til Hidra-idyll

Hidrabesøk: Her er Natanyaforeningen på besøk på Osmund sin brygge i Ras-våg. De har alle opplevd terrorangrep i sitt hjemland på en eller annen måte.

Av BØRGE TOBIASSEN red@avisen agder. no

En gruppe med terror-rammede israelere har i flere dager opp holdt seg i Vågen på Hidra.

De kommer fra Natanya i Israel, og er enten rammet av terror selv, eller de har mistet sine kjære i slike angrep. Natanya er vennskapsby med Stavanger, men de to siste årene har medlemmer av denne gruppen også oppholdt seg på Hidra.

- De setter stor pris på Hidra og båtturene de har her, forteller Finn Frestad til Agder. Han er en av hytteeierne i Vågen som har huset israelerne.
- De har blant annet vært med på båttur rundt Hidra, spist på Isbua og grillet i de fine augustkveldene som det har vært i denne uka. Og selvsagt har de også vært på Hågåsen, i Kirkehamn og i Rasvåg.
- Israelerne ankom Hidra og Vågen på mandagskvelden direkte til fiskesuppe kokt på fersk Hidra-fisk. Og det ble satt stor pris på. I det hele tatt er det fisk og fiskeprodukter syd-europeerne liker best med Hidra. De er nemlig ikke vant med å fiske i sjøvann. På Hidra opplever de dermed ting de aldri har opplevd tidligere.

Finn Frestad forteller også at medlemmene i Natanya-foreningen trodde at nordmenn flest var fiendtlig innstilt til Israel. Det var nemlig inntrykket de hadde fra Israelske medier. Følgelig var de veldig glade for å kunne konstatere det motsatte ved deres besøk i Norge.- De fikk et helt annet inntrykk av nordmenn etter sine besøk i Stavanger og på Hidra. En av årets besøkende hadde sågar konstatert at til Norge, nei der reiser jeg aldri. Han har nå fått et helt annet syn på Norge og nordmenn.

- Nå har jeg gått av med pensjon, men greiere «jobb» enn dette har jeg aldri hatt. Det å kunne være med å gjøre hverdagen bedre for folk med en slik bakgrunn er det mest givende jeg har vært med på, konstaterer Finn Frestad entusiastisk.

Mandag 27. august 2007. Agder

Sirdalssylt til terrorofre

Frå besøket hjå Sirdalsbær på Josdal. Ivar og Ågot Ousdal serverte Sirdalssylt og lappar til dei langvegfarande gjestane.

Det såg ut som det smakte, og dei langvegfarande gjestane sette pris på pannekakene og Sirdalssyltet. I perioden 17-28. august inviterte Netanyaforeningen i Stavanger terrorofre til Noreg. Besøksturen gjekk mellom anna innom Sirdalssylt på Josdal.

Dei som er med på turen, er bombeofre frå terroren i byen Netanya, fortel leiaren i Netanyaforeningen, Arne Karlsen. Reisefølge frå den israelske byen ved Middelhavet, kom tidlegare på dagen inn Lysefjorden, og blei etter besøket på Josdal, frakta vidare til Hidra. - Under Noregsopphaldet er det privat inkvartering, og mange av nordmennene reiser også på gjensitt til Israel etterpå, seier Karlsen.

17 terrorangrep

Netanya har vore utsatt for 17 terrorangrep sidan intifadaen starta. 3 angrep har vore utafor det sentrale kjøpesenteret, men det største var på Park Hotel.

Etterverknadene hjå mange er svært sterke, både av fysisk, psykisk og sosial art. Difor er det nokre som ikkje kan bli med på ein slik tur. Men for dei som reiser, er det viktig å prøve å gløyme det dei har vore gjennom.

August månad er svært varm i Israel. Difor er det spesielt godt å kunne reise nordover og få kjøle seg ned og oppleve nye ting når varmen er på det mest intense. Dette er tredje året på rad at det er ei slik utveksling mellom Stavanger og venskapsbyen Netanya. Og på besøket blir naturlegvis den norske naturen vist fram. Under det 10 dagar lange opphaldet, går turen frå Stavanger, inn Lysefjorden, vidare ned Sirdal og via Josdal til Hidra. Reiseruta går og om Haugesund og til Oslo før flyet bringer dei attende til heimlandet.

-Me baserer opplegget på at dei skal bu privat. Difor treng me vertskap. Er du glad i jødiske venar, har plass, kan transportere dei litt rundt og kommunisere på engelsk, er dette ein unik anledning. Me har mange døme på korleis slike opphald har ført til varige venskap med gjensittar, seier Arne Karlsen i Netanyaforeninga.

Netanya ligg ved Middelhavet ca 30 kilometer nord for Tel Aviv. Folketalet var 167 100 ved utgangen av 2003. Byen er hovudstaden i Sharonregionen. Den er i dag ein av dei viktigaste feriebyane i Israel. Stadige terrorangrep, spesielt retta mot store kjøpesentre, har ført til at mange har mista livet og endå fleire har fått varige skader.

Israel & Midtøsten relaterte nyheter

En E-post tjeneste fra Israels ambassade i Oslo

10. utgave, 12. september 2007

Nordmenn vertskap for israelske terror-ofre

En svært spesiell reise til Norge for en gruppe israelere ble gjort mulig takket være den flotte innsatsen til Arne Karlsen fra Stavanger og andre gavmilde nordmenn. De har åpnet sine hjerter og hjem for en gruppe israelere som har mistet sine nærmeste i palestinske terror-angrep i Netanya, eller overlevd dem. Israels ambassadør i Norge, Miryam Shomrat, tok imot gruppen, eskortert av Arne Karlsen, på den israelske ambassaden i Oslo 28. august:

Foto: Sharon Ivri

SOL: – Vi tok med oss sola frå Israel, smiler Corrine Ben Aroya saman dottera Sherry. Saman med 13 andre terroroffar er dei på eit ti dagar langt besøk i Noreg.

PHOTO: TOSBI HALLUMAR LARSEN

Israelske terroroffar på noregsbesøk

Femten israelarar som har vore råka av terroråtak, er på besøk i Noreg for å møte vener og oppleve landet.

Det er femte året Netanyahu-foreninga i Stavanger legg opp ein slik tur, men første gongen Bergen står på programmet. Det skjer i samarbeid med Grete Tangen Ol-

sen i Exodus Nord. Gjestene frå Israel kunne knapt vore heldigare med været då dei såg seg rundt i hansabyen på torsdag. Fredag gjekk turen til Flåm. Lauddag reiser dei sørover og brukar tida fram til og med neste helg i Stavanger-området og på Hildra utanfor Flekkefjord.

Lever som før

Corrine Ben Aroya er på sin andre tur til Noreg. Denne gongen har

ho med seg sonen Elad og dottera Sherry. Familien på fem var til stades på Park Hotel i Netanya då ei bombe gjekk av for sju og eit halvt år sidan.

Faren miste livet, og Sherry vart hardt skadd då ho fekk ein splint gjennom auga og hjernen. Ho var heime på permisjon frå militæret då dette skjedde. I over ein månad var ho i koma og svedde mellom liv og død. Etter at ho vakna, kjempa kjempa ho hardt for å

komme i så god form igjen som mogeleg.

– Livet vårt har normalisert seg igjen så lenge etter åttaket. Vi prøver å gjere vårt beste og leve som om ingenting skjedde, men tragedien vil alltid vere med oss, seier Corrine.

Fryktar ikkje

Ho er framleis optimist, og ho fryktar ikkje nye åtak.

– Same kva dei prøver å gjere,

vil vi ikkje flytte. Landet er vårt. Der vil vi leve, og der vil vi dø, seier ho.

Corrine legg til at det betyr svært mykje å møte venene i Noreg.

– Det varmar veldig å vere saman med menneske som elskar oss og veit kva vi går gjennom. For ei stund kan vi gløyme problema våre, seier ho. ■

Mistet mannen i terroraksjon

Hun har vært enke i 1,5 år. Sara Mizrahri smiler og gleder seg over et kjærkomment opphold i Norge. Men smerten i hjertet kan ingen se.

– Min mann var så levende. Han var midpunktet i enhver forsamling. Når han ble myrdet, følte jeg at hele verden ville gå under. Det kunne ikke vare lenge før mørket oppsukte resten av verden også. Jeg sliter med slike tanker og får hjelp hos psykolog, forteller hun oppriktig.

Et terrorangrep er ikke over når nyhetene er slutt. Terrorangrepet er kanskje nevnt en gang i media, men for ofrene varer det hele livet. Sara har måttet slutte i jobb. – Jeg må ha hjelp. Og jeg har et stort «hull» å fylle. Det tar tid for de fleste å bli oppegående igjen, også for meg, innrømmer hun.

– Men det er godt å være i Norge. Norge er «himmelen» det. Alt er grønt, frodig og fredelig.

-Det er vidunderlig å være her. Jeg slapper virkelig av, sier Sara.

Så drømmer hun seg tilbake til den tiden da det var fredeligere også i Israel, hjemlandet hennes.

– Før intifadaen startet bodde vi i Jordandalen. Det var fra 1980 til -90. Jeg gikk ofte til Jeriko og handlet og snakket med folk. Med palestina-arabere altså. De var våre venner. Og i alle fall handlet vi med hverandre. Og økonomien til palestinerne, den var som i himmelen i forhold til nå. Jeg tror ikke det bare er vi som lengter tilbake til fred og sameksistens. Det gjør palestinerne også, mener Sara og filosoferer videre:

– Dere må forstå her i Norge at palestinerne hadde godt betalte jobber hos jødene. Og handelen gikk bra for foretningsmennene. De svarte med død. Jeg tror likevel at de fleste ønsker fred.

Sara har tre barn. Den yngste er 19 og klar til å gå inn i militæret. – Mannen min var i militæret i 26 år. Han var i Libanonkrigen i 1982. Da var jeg redd. Men han kom hjem, hel og frisk. Så ble han «pensjonert» fra militæret og jobbet sivilt som sikkerhetsvakt på en fabrikk nær Tul Karm. Det var en fabrikk som drev med miljøvennlig gjenvinning. Fabrikken lå i et stille område og det var mange palestinske arbeidere der. Han var venner med dem. Han lo med dem. Han spiste med dem. Han hadde sine beste venner blant palestinerne, forteller Sara ettertenksomt.

– De som myrdet ham, var totalt ukjent. Han ble skutt uten forvarsel. Det var det første terrorangrepet der. Området heter «Nitsjalain shalom» «fredens knopp» Det er et vakkert navn og det føler jeg jo er ironisk, sier hun. – Men jeg hater dem ikke, understreker Sara sterkt. De som myrdet min mann, var sendt av noen. Det er de som rekrutterer og sender ut terrorister vi må bekjempe. For vi ønsker oss jo så inderlig fred, sier Sara Mizrahri og bærer videre på «hullet» i hjerte.

Anita Apelthun Sæle, tekst og foto 28.08.2009 09:15 Norge Idag.

Sikkerhetsgjerdet beskytter oss

– Min far ble drept i et terrorangrep i Netanya. Det er der vi bor, sier Shulamit (20 år). Hun er tolk for sin mor Viktoria Vizelman og lillesøster Renat (14 år).

Viktoria er russisk. Hun og ektemannen, Alkadi Vizelman, gjorde «alia» til Israel fra Odessa i Russland for 19 år siden. For 7 år siden ble mannen som var hotelldirektør på Park Hotell i Natanya drept av en selvmordsterrorist på markedet i middelhavsbyen. Den 39 år gamle mannen etterlot seg kone og to små barn.

– Etterpå har jeg bare overlevd og forsørget mine døtre. Jeg kan ikke tillate meg å tenke for mye, og slett ikke om fremtiden, sier kvinnen foran oss. Viktoria var sykepleier da hun emigrerte til Israel. Den dagen mannen ble myrdet hadde hun fått sin godkjenning som sykepleier i Israel.

– Vi skulle feire. Mamma hadde bakt kake, sier Shulamit og minnes marerittet fra da hun var 12 år. Nå er hun 20 år og snart ferdig i militæret.

– Mannen min hadde mirakuløst overlevd terrorangrepet som tok 30 menneskeliv på Park Hotell. Han var en snartur i kjelleren da det smalt. 14 dager etter tragedien på hotellet ringte han meg og spurte om han skulle handle på hjemveien. Nei, kom bare hjem, svarte jeg, forteller Viktoria. Han gikk inn på markedet likevel, og kom aldri mer hjem.

Har du noen gang tenkt på å reise tilbake til Russland?

– Nei, aldeles ikke, sier en bestemt Viktoria. –Og heller ikke til USA, der vi faktisk har familie. Der hadde jeg sikkert vært på Twin Tower den 11.09. Du kan ikke beskytte deg uansett hvor du er. Vi hører til i Israel.

Viktoria var i Norge på et vennsbesøk for 5 år siden. Nå er hun glad over å ha døtrene med.

Og døtrene er enige.

– Det er så mange som viser oss kjærlighet, det er nesten et sjokk at det går an. Vi er jo vant til å tenke at alle hater oss, sier Shulamit. Hun legger til at Norge er vakkert og menneskene stort sett vidunderlige. Men på bussen i Bergen opplevde de antisemittisme på en vanlig onsdag.

– Det var noen som hørte at vi snakket hebraisk og gikk demonstrativt ut, forteller de som om det er helt vanlig.

– Alle hater deg jo når du er jøde, sier 14 årige Renat, som om det er en selvfølge.

– Ja, men tenk hvor mange det er som viser helt underlig kjærlighet her, jeg er jo helt overasket, selv om mamma har fortalt om det, innvender Shulamit.

Hva tenker dere unge om palestinerne?

– Good question! utbryter Renat spontant.

Det går fort mellom søstrene på hebraisk og russisk. Så sier de i kor. – Vi hater ikke palestinerne, selv om vi ikke liker folk som dreper våre kjære. – Terroristen som drepte pappa, var bare 19 år. Han kjente jo ingen av dem han drepte. De var bare jøder for ham. Vi tror at de fleste palestinere egentlig ønsker fred, forklarer Shulamit.

– Terroren gjør oss engstelig og redde. Vi må ringe og sjekke og og fortelle hvor vi er hele tiden, sier 14 åringen, og legger til: – Men nå er det mye bedre. Sikkerhetsgjerdet beskytter oss.